

Бубнова І.С.
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
НЕВЕРБАЛЬНА ТЕХНІКА – ЗАСІБ ВПЛИВУ
НА СТУДЕНТІВ

Педагогічна техніка – це володіння комплексом прийомів, які дають можливість педагогу глибше, яскравіше, талановіше виявити свою позицію і досягти успіхів у професійній діяльності [2, с.44]. Умовно її поділяють на дві групи. До першої групи можемо віднести емоційну сферу особистості, її внутрішній світ та вміння ним керувати – внутрішня техніка. До другої групи – зовнішність особистості або зовнішнє вираження її внутрішнього світу – зовнішня техніка. До неї належать як вербальні так і не вербальні засоби.

За результатами досліджень 60 – 80% комунікації відбувається з використанням невербальних засобів, значущість у спілкуванні міміки, жестів становить – 55%, інтонації – 38%, слів – 7%. Більше 90% інформації у перші секунди спілкування передається невербальними засобами [1, с.149].

Основою невербальної комунікації є мова тіла. Багато педагогів через недооцінку тілесної експресії, не можуть впоратися з бар'єрами у спілкуванні зі студентами. Оптимальніший пластичний образ викладача творить відкрита поза, опущені або ледве зігнуті в ліктях руки, оберненість обличчям до класу та витримування дистанції.

Невід'ємними складовими, що доповнюють поставу є жести і міміка. Жести можуть супроводжувати, доповнювати, уточнювати, а інколи і замінювати слово. Добре відомо, що характер жестів педагога створює певний настрій в аудиторії, якщо його рухи рвучкі і нервові, то замість готовності до заняття виникає напружене очікування неприємностей. Педагог має робити органічні і стримані рухи, без різких широких вимхів і гострих кутів.

Міміка, підвищуючи емоційну значущість інформації, сприяє кращому її засвоєнню. Вона має відповідати характерові мовлення.

Існує такий алгоритм сприйняття людини: оцінка зовнішності (вона складає 55% від загального сприйняття), якщо людина не сприймається позитивно, то виникає бар'єр і наступна ланка вже не сприймається. Тобто співрозмовник не слухає, що людина говорить (38%) та, що вона знає (17%). Студенти оцінюють викладача за зовнішніми показниками, але остаточну оцінку вони роблять, коли почують викладача. Тому так важливі краса і сила голосу. Доведено, що одноманітність мови, як і її монотонність, справляє на слухачів негативне враження. Від зміни висоти і сили голосу залежить те, як і на чому акцентує увагу мовець. Це також допомагає утримати увагу слухачів. Викладач має слідкувати за темпом мовлення. При занадто швидкому темпі мовлення слухачам важко зрозуміти, про що іде мова. З іншого боку, коли розмовляти повільно, людина, що слухає, починає втомлюватись слухати, її увага втрачається. Найкращим є варіант, коли мовець періодично змінює темп мовлення. Тож, мова є невід'ємним елементом зовнішньої техніки педагога.

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. - К.: ВЦ «Академія», 2006.-256с.

Гриценко Ю.А. Формування позитивного іміджу майбутнього педагога // Магістр: Матеріали наукової конференції "Наукові пошуки молодих учених". – Суми: Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка. – 2007. – С.194-198.